

TRIBUNA

Daniel Faura Llimós*President del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya*

Prevenir la corrupció

La societat assisteix perplexa als episodis de corrupció i comissió de fraus que es detecten en empreses, partits i institucions. I no és per a menys, atesos els perversos efectes que les aseves conseqüències tenen tant en perjudicis econòmics directes com per a la mateixa moral de la societat. Encara que els casos més pròxims creen una indignació ciutadana més gran, la seva extensió té –amb diferents intensitats– un abast mundial. Ho constaten lamentablement les nombroses i documentades investigacions d'entitats públiques i privades com l'Eurobaròmetre de la CE, l'Índex de Percepció de la Corrupció de Transparència Internacional, o el recent estudi global sobre el frau de l'ACFE. Davant d'això, és lícit que la ciutadania es preguntí com i per què es cometen aquests actes fraudulents; o si existeix un perfil del defraudador.

El criminòleg Donald Cressey va establir el 1973 l'anomenat "Triangle de Frau", en el qual descriu els factors que afavoreixen la seva comissió. El frau comporta l'existència d'un incentiu o un element de pressió per cometre'l, sigui una motivació personal o empresarial; la percepció d'una oportunitat per dur-lo a terme, on el defraudador parteix d'una situació de confiança i estatus en la seva organització en la qual no hi ha –o són febles– els controls; i finalment, la comissió del frau requereix una racionalització de l'acte per qui el comet, sigui un sentiment d'injustícia, l'autopercepció de superioritat o la imitació de conductes similars d'iguals o superiors.

Davant aquestes pràctiques, una de les mesures de prevenció més efectives ha estat la creació en empreses i organitzacions de canals de denúncia o bústies ètiques i de bon govern, una eina

El frau no s'elimina només amb controls interns i l'acció de l'administració

que ha de garantir la confidencialitat, anonimat i protecció dels denunciants. I amb això, són imprescindibles un millor coneixement de les causes, dels factors personals i organitzatius que poden facilitar aquestes males pràctiques, dels senyals d'alerta que poden ser observats, i unes vies

adequades per canalitzar-les.

La constatació de l'existència del frau i la corrupció com a fenòmens universals –i els gravíssims i perniciosos efectes econòmics i socials que comporten– exigeix tant el compromís i acció dels responsables d'institucions públiques i privades com un bon funcionament dels òrgans de control intern i extern. Però fa falta una mica més. Ha de ser la societat en el seu conjunt la que es posicioni i afronti la necessitat de combatre i eliminar aquest flagell social. Atesa la seva magnitud i perversos efectes sobre el benestar general, només amb el compromís col·lectiu aconseguirem mitigar aquest execrable fenomen global, que a Europa s'estima que arriba a desviar 120.000 milions d'euros anuals. Aquest és l'únic camí que tenim.